

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ОПЕРАЦІЙНИЙ АУДИТ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	Н1 Агрономія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Агрономія
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології Кафедра рослинництва
Контактні дані розробника(ів)	ФІЛОНЕНКО Сергій , кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри рослинництва, доцент; Контакти: ауд. 44 (навчальний корпус №1) e-mail: sergii.filonenko@pdau.edu.ua , тел.: 050-910-28-27 Сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/filonenko-sergiy-vasylovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню згідно структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Агрономія: «Ботаніка», «Фізіологія рослин», «Агрохімія», «Агрометеорологія».
Компетентності	<p>Загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння професійної діяльності агроскаутингу.</p> <p>ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Фахові:</p> <p>ФК 1. Здатність здійснювати польовий моніторинг агроценозів та оцінювати стан посівів сільськогосподарських культур у контексті сучасних систем землеробства.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати сучасні цифрові технології (GIS, дистанційне зондування, мобільні додатки) для збору, аналізу та інтерпретації агрономічних даних.</p> <p>ФК 9. Здатність інтегрувати результати агроскаутингу у системи точного землеробства для підвищення ефективності</p>

	використання ресурсів і продуктивності агроценозів.
Програмні результати навчання / Результати навчання	<p>ПРН 1. Знати та розуміти закономірності формування агроценозів і фітосанітарного стану посівів, а також біологічні особливості розвитку сільськогосподарських культур і шкідливих організмів.</p> <p>ПРН 2. Застосовувати методи польового моніторингу агроценозів для оцінювання стану посівів і своєчасного виявлення відхилень у їх розвитку.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувачів вищої освіти низки соціальних навичок: критичне мислення; здатність брати на себе відповідальність; уміння приймати рішення; адаптивність та уміння працювати в критичних умовах.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Сформувати у здобувачів вищої освіти знання та вміння з операційного аудиту польових культур; навчити аналізувати та обґрунтовувати агротехнології вирощування польових культур з метою проектування кращого й економічно вигідного варіанту для умов конкретного сільськогосподарського підприємства, що дозволить вирішити проблему підвищення врожайності та якості рослинницької продукції, знизити матеріальні витрати у технологіях вирощування сільськогосподарських культур, і тим самим зробити ефективнішим їх вирощування відповідно до сучасних вимог інноваційної моделі розвитку галузі рослинництва.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Наукові основи навчальної дисципліни. Агротехнічні чинники сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Класифікація польових культур.</p> <p>Тема 2. Операційний аудит озимих зернових культур. Озимі пшениця, ячмінь та жито.</p> <p>Тема 3. Операційний аудит ранніх ярих зернових культур. Ярі ячмінь, пшениця та овес.</p> <p>Тема 4. Операційний аудит пізніх ярих зернових культур. Кукурудза, просо і сорго.</p> <p>Тема 5. Операційний аудит зернобобових культур. Горох, соя і нут.</p> <p>Тема 6. Операційний аудит цукровмісних культур. Буряки цукрові.</p> <p>Тема 7. Операційний аудит олійних культур. Соняшник і ріпак.</p> <p>Тема 8. Операційний аудит прядивних культур. Коноплі та льон-довгунець.</p>	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування), практичні методи (робота з навчально-методичною літературою, практичні роботи); інтерактивні методи (проектування професійних ситуацій); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій); методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Семестровий контроль із відповідної навчальної дисципліни проводиться у формі заліку. Навчальні завдання, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані вчасно, тобто у встановлений термін відповідно до навчального розкладу. Перескладання результатів поточного контролю здобувачем відбуваються за поважних причин у нього, але із дозволу дирекції ННІ АСЕ. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які

	<p>здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу на 30% оцінку. Порядок повторного проходження контрольних заходів в Університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ» (https://bitly.ws/SUfG) та «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ» (https://bitly.ws/TuYe). Відповідно до локальної нормативної бази повторне складання підсумкового контролю допускається не більше двох разів: один раз викладачу, другий – комісії, котра формується директором навчально-наукового інституту, за участю кафедри, відповідальної за реалізацію освітнього компоненту. Оцінка, яка отримана в результаті другого повторного складання заліку, є остаточною. Складання заліку для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз на підставі заяви здобувача вищої освіти.</p>
<p>- щодо академічної доброчесності</p>	<p>Дотримання вимог нормативно-правових актів щодо академічної доброчесності, які наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ (https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist) для здобувачів вищої освіти є обов'язковою вимогою. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p>
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року, передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим (в оф-лайн чи в он-лайн режимах). Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Всі пропущені здобувачем заняття з поважної або без поважної причини мають бути відпрацьовані відповідно графіка, який висвітлюється на сторінці кафедри на сайті ПДАУ у вкладці «Сьогодення кафедри». Відпрацювання лекції відбувається у формі опитування самостійно засвоєного студентом матеріалу, практичні роботи відпрацьовуються у відповідних лабораторіях кафедри і виконуються здобувачем самостійно.</p>
<p>- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням відповідного освітнього компонента. Таке право регламентується «Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ» (https://bitly.ws/SUg9). З метою визнання та перезарахування результатів навчання здобувач вищої освіти звертається до викладача із документами, які підтверджують результати</p>

	<p>навчання, про отримання яких заявив здобувач (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо).</p> <p>Рекомендовані курси на платформах AgriAcademy і Prometheus: інтенсивні онлайн-курси відповідно https://agriacademy.org/courses-catalog/; і https://prometheus.org.ua/.</p>
<p>- щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі незгоди із отриманою оцінкою, а також у випадку неможливості спільного врегулювання ситуації, здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. У цьому випадку здобувач подає апеляційну заяву на ім'я ректора. Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті». Нормативно-правові акти стосовно оскарження результатів навчання наведені на сторінці «Положення про освітню діяльність» сайту ПДАУ (https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist).</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	
<p style="text-align: center;">Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Каленська С.М., Дмитришак М.Я., Мокрієнко В.А. та ін. Рослинництво з основами кормовиробництва та агрометеорології. Частина 1. Рослинництво. Підручник. Київ: Прінтеко, 2023. 611 с. 2. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур: підручник. 5-те вид., виправ., допов. Львів : НВФ «Українські технології», 2023. 806 с. 3. Харченко О.В. Ресурсне забезпечення та шляхи оптимізації умов вирощування сільськогосподарських культур у Лісостепу України. Монографія. К.: Університетська книга, 2023. 342 с. 4. Жатов О. Г., Каленська С. М., Мельник А. В., та ін. Технічні культури. Навчальний посібник / за ред. д с.-г.н., проф. О. Г. Жатова, д с.-г.н., проф. С. М. Каленської. Вінниця: Університетська книга, 2024. 360 с. 5. Присяжнюк О. І., Присяжнюк Л.М., Мельник С.І., Гринів С.М. Буряки цукрові – селекція, насінництво та технологія вирощування: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2022. 310 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бондарчук І., Одарченко О. Принципи контролю бур'янів при ноу-тілл. Farmer. 2010. № 7. С. 40-41. 2. Гаврилюк В.Н. Кукурудза у вашому господарстві. К.: Світ, 2001. 232 с. 3. Гангур В.В., Філоненко С.В., Міленко О.Г., Лисак В.М., Павленко Т.К. Продуктивні та якісні показники буряків цукрових за оптимізації мікроелементного живлення культури. <i>Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки.</i> 2024. Вип.№ 140. С.96-105. 	

4. Данченко М.В., Журавльова О.В., Калитка В.В., Іванченко О.А., Золотухіна З.В., Кравченко Т.М. Інновації в інтенсивних технологіях вирощування сільськогосподарських культур у зв'язку зі змінами клімату (науково-практичні рекомендації для південно-степової підзони). Мелітополь, 2013. 49 с.

5. Каленська С.М. та ін. Системи сучасних інтенсивних технологій у рослинництві. Підручник. Вінниця: Рогальська І. О., 2015. 448 с.

6. Лихочвор В.В., Бомба М.І., Дубковецький С.В. Довідник з вирощування зернових та зернобобових культур. Львів: НВФ «Українські технології», 1999. 408 с.

7. Лихочвор В.В., Петриченко В.Ф. Рослинництво. Сучасні інтенсивні технології вирощування основних польових культур. Львів : НВФ. «Українські технології», 2006. 730с.

8. Мазоренко Д.І., Мазнев Г.Є. Інноваційні агротехнології. Наукове видання. Харків: ХНТУСГ, 2007. 385 с.

9. Марченко В. Технологія strip-till і техніка для неї. Agroexpert: видання з питань української та світової сільськогосподарської практики. 2013. № 12. С. 72- 75.

10. Паламарчук В. Д., Поліщук І. С., Мазур В. А., Паламарчук О. Д. Новітні агротехнології у рослинництві. Підручник. Вінниця, 2017. 602 с.

11. Секун М.П., Лапа О.М. та ін. Технологія вирощування і захисту ріпаку. Київ: ТОВ «Глобус-Принт», 2008. 116 с.

12. Тищенко М.В., Філоненко С.В. Вплив системи удобрення цукрових буряків на продуктивність короткоротаційної плодозмінної сівозміни. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2019. №3. С.11-17.

13. Філоненко С.В., Кочерга А.А., Ляшенко В.В. Буряківництво. Лабораторно-практичні заняття. Полтава : «Камелот», 2008. 368 с.

14. Філоненко С.В., Лисак В.М. Вплив різних доз рістстимулюючих препаратів на продуктивний потенціал буряків цукрових в умовах Лівобережного Лісостепу України. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»*. Вип. 3 (61), 2025. С. 171–176.

15. Філоненко С.В., Тищенко М. В., Попов О. О. Реалізація продуктивного потенціалу кукурудзи за позакореневого внесення регуляторів росту. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2022. № 3. С. 31–39.

16. Філоненко С.В., Філоненко В.С. Вплив способів основного обробітку ґрунту на динаміку приростів маси коренеплодів буряків цукрових і накопичення в них цукру. *Вісник Уманського національного університету садівництва. Агрономія*. 2025. № 1. С. 27–34.

17. Філоненко С.В., Філоненко В.С. Забур'яненість та ентомо-фітопатологічний стан посівів буряків цукрових за різних способів основного обробітку ґрунту в сівозміні. *Аграрні інновації. Меліорація, землеробство, рослинництво*. 2025. № 29. С. 179–186.

18. Шевченко В.В., Філоненко С.В. Продуктивний потенціал соняшнику за позакореневого внесення рістстимулюючих препаратів. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених* : матеріали II Всеукраїнської науково-практ. конф. м. Полтава, 14-15 травня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 82-84.

Інформаційні ресурси

1. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України – dir@dnsgb.kiev.ua

2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – nlu@csl.freenet.kiev.ua

3. Інститут олійних культур НААН України. URL: <http://imk.zp.ua/>

4. Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України. URL: <https://bio.gov.ua/>

5. ННЦ «Інститут землеробства НААН». URL: <http://zemlerobstvo.com>

6. Інститут луб'яних культур. URL: <http://ibc-naas.com/>

7. Електронний науковий журнал «Новітні агротехнології». URL: <http://plant.gov.ua/uk/plant/pro-zhurnal>

8. Електронний журнал «Агроном». URL: <http://agronom.com.ua>

9. Електронний журнал «Зерно». URL: <https://www.zerno-ua.com/>

10. Електронний журнал «Пропозиція». URL: <http://www.propozitsiya.com>

11. Prometheus – український MOOC, що дає змогу безкоштовно створювати онлайн-курси за умови якісного та відповідного до цінностей ресурсу контенту. <https://prometheus.org.ua/>

12. AgriAcademy – освітня платформа української агробізнес-спільноти пропонує актуальні агрознання на безоплатних онлайн-курсах від кращих викладачів світу та України. <https://agriacademy.org/courses-catalog/>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри рослинництва, протокол від 12.01.2026 р. № 13

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма здобуття освіти)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	виконання практичної роботи та її захист	написання самостійної роботи та її захист	
Тема 1. Наукові основи навчальної дисципліни. Агротехнічні чинники сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Класифікація польових культур	5		5
Тема 2. Операційний аудит озимих зернових культур. Озимі пшениця, ячмінь та жито	5		5
	5		5
Тема 3. Операційний аудит ранніх ярих зернових культур. Ярі ячмінь, пшениця та овес	5		5
	5		5
Тема 4. Операційний аудит пізніх ярих зернових культур. Кукурудза, просо і сорго	5		5
	5		5
Тема 5. Операційний аудит зернобобових культур. Горох, соя і нут	5		5
Тема 6. Операційний аудит цукровмісних культур. Буряки цукрові	5		5
Тема 7. Операційний аудит олійних культур. Соняшник і ріпак	5		5
	5		5
Тема 8. Операційний аудит прядивних культур. Коноплі та льон-довгунець	5		5
Всього	60		60
		40	40
Разом	60	40	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних робіт та їх захист (денна форма здобуття освіти)

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Відмінне виконання практичної роботи. Виконані практичні завдання демонструють високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання: здобувач демонструє високу здатність інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; показує високий рівень вміння планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції; чітко виконує всі етапи практичної роботи та демонструє високий рівень самостійності; вміє обґрунтувати вибір методів і технологій; здатний інтегрувати отримані дані з теоретичними знаннями, роблячи обґрунтовані висновки.

4	Виконання практичної роботи на достатньому рівні. Виконані практичні завдання демонструють достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання: здобувач на достатньому рівні інтегрує й удосконалює виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; виявляє достатній рівень під час планування економічно вигідного виробництва сільськогосподарської продукції; вміє проводити базовий аналіз і формулює достатньо обґрунтовані висновки. Під час виконання практичної роботи здобувачем надана достатньо повна відповідь, або ж повна відповідь з незначними неточностями.
3	Виконані практичні роботи демонструють середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання: здобувач на середньому рівні вміє інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; показує середній рівень вміння планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції; виконує більшу частину практичних завдань або допускає певні помилки в процесі роботи; відзначається посереднє розуміння матеріалу.
2	Виконання практичної роботи на задовільному рівні. Здобувач демонструє слабкий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання: показує задовільний рівень у здатності інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; виявляє задовільний рівень вміння планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції; виконує лише частину практичних робіт або допускає суттєві помилки в процесі роботи; відзначається поверхневе розуміння матеріалу і методів та технологій; висновки за результатами роботи є неповними.
1	Виконання практичної роботи на низькому рівні і відповідає мінімальним критеріям. Низький рівень досягнення результатів навчання: здобувач вищої освіти має початкові уявлення про предмет вивчення, що забезпечує лише фрагментарне досягнення результатів навчання; здобувач не дотримується методики виконання практичної роботи; відсутнє розуміння матеріалу та методів; висновки відсутні або не мають жодного змісту.
0	Здобувач не виконав практичну роботу, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

**Шкала та критерії оцінювання
виконання завдань самостійної роботи (денна форма здобуття освіти)**

Кількість балів	Критерії оцінювання
31-40	Високий рівень виконання завдання самостійної роботи. Здобувачем надана повна відповідь у письмовій формі на всі питання самостійної роботи, що свідчить про його високу здатність інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції; логічна структура роботи; здобувач чітко виконує всі етапи самостійної роботи та демонструє високий рівень самостійності.
21-30	Самостійна робота виконана на достатньому рівні. Здобувачем надана достатньо повна відповідь у письмовій формі, або повна відповідь з незначними неточностями на всі питання самостійної роботи, що свідчить про достатній рівень інтегрування й удосконалювання виробничих процесів вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог;

	планування економічно вигідного виробництва сільськогосподарської продукції.
11-20	Здобувачем надана неповна відповідь у письмовій формі на питання самостійної роботи, допущені помилки, що свідчить про задовільний рівень набуття результатів навчання: здобувач показує задовільний рівень у інтегруванні й удосконалюванні виробничих процесів виробництва сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог; виявляє задовільний рівень вміння планувати економічно вигідне виробництво сільськогосподарської продукції; виконана лише частина тем самостійних робіт або допущені суттєві помилки в процесі їх виконання; відзначається поверхневе розуміння матеріалу.
1-10	Самостійна робота виконана на низькому рівні. Здобувачем надана коротка відповідь у письмовій формі на питання самостійної роботи, до того ж із суттєвими помилками, що говорить про низький рівень досягнення ним результатів навчання. Самостійна робота неструктурована і відповідає мінімальним критеріям. Здобувач має початкові уявлення про предмет вивчення, не дотримується методики виконання самостійної роботи; відсутнє загальне розуміння матеріалу.
0	Самостійна робота відсутня, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів